

**ՀԻՄՆԱԴՐԱՄՆԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ՀՐԱՊԱՐԱԿՎՈՂ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է
Հիմնադրամի հոգաբարձուների
խորհրդի 26-06-2024 թ. որոշմամբ
«ԱՐՄԵՆԻԱ ԹՐԻ ՓՐՈՋԵԶԹ» ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ»
Հ Ա Շ Վ Ե Տ Վ ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն
հիմնադրամի 2023 թ. գործունեության մասին**

1. Հիմնադրամի՝		
1.1 Լրիվ անվանումը	«ԱՐՄԵՆԻԱ ԹՐԻ ՓՐՈՋԵԶԹ» ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ	
1.2 Գտնվելու վայրը	ԵՐԵՎԱՆ ՇԵՆԳԱՎԻԹ ՇԵՆԳԱՎԻԹ ԹԱՂԱՄԱՍ ԱՐՇԱԿՈՒՆՅԱՑ ՊՈՂՈՏԱ 57/5	
1.3 Պետական գրանցման համարը	222.160.00220	
1.4 Պետական գրանցման տարին, ամիսը, ամսաթիվը	2003-11-17	
1.5 ՀՎՀՀ-ն	02554563	
1.6 Հեռախոսը (այդ թվում՝ բջջային)	+(374)77617733	
1.7 Պաշտոնական ինտերնետային կայքը	www.armeniatree.org	
1.8 Էլեկտրոնային փոստը	yerevan@armeniatree.org	
2. Հիմնադրի անուն, ազգանուն կամ անվանում՝		
3. Հոգաբարձուների խորհրդի անդամների անուն, ազգանուն՝		
4. Կառավարչի անուն, ազգանուն՝		
Զինմարի Փափեյան		
5. Աշխատակազմում ընդգրկված անձանց քանակը	83	
6. Անձեռնմխելի կապիտալի չափը		
7. Անձեռնմխելի կապիտալի կառավարումից ստացված եկամուտ		
8. Ֆինանսավորման աղբյուրները՝		
8.1 Ֆինանսավորումն ըստ խմբերի	8.2 Ստացված ֆինանսական միջոցների նպատակը	8.3 Չափը
8.1.1 Պետական և համայնքային բյուջեներից դրամական մուտքեր		
8.1.2 Իրավաբանական անձանցից դրամական մուտքեր		
	Համայնքային և անտառային ծառատունկ, բնապահպանական կրթություն	729,457,955
	Կանաչ համայնք, դիմակայուն ապագա	41,961,348
	Ապրանքի վաճառք և ծառայությունների մատուցում	17,825,100

8.1.3 Ֆիզիկական անձանցից դրամական մուտքեր		
	Ապրանքի վաճառք	7,133,860
	կանոնադրական նպատակներ	1,971,468
9. Հիմնադրի ներդրումը՝		
9.1 Դրամական միջոցներ		
9.2 Գույք	9.2.1 Տեսակը	9.2.2 Արժեքը
10. Նվիրատվություններ/ նվիրաբերությունները		
10.1 Նվիրատուները/նվիրաբերողներն ըստ խմբերի՝	10.2 Նվիրված/նվիրաբերված գույք	
	10.2.1 Տեսակը	10.2.2 Արժեքը
10.1.1 Հայաստանի Հանրապետություն/համայնքներ		
10.1.2 Իրավաբանական անձինք		
10.1.3 Ֆիզիկական անձինք		
11. Իրականացված ծրագրերը՝		
11.1 Ծրագրի անվանումը	11.2 Ծախսված գումարը	
Համայնքային և անտառային ծառատունկ, բնապահպանական կրթություն	717,316,724	
Կանաչ համայնք ,դիմակայուն ապագա	65,622,847	
12. Ֆինանսական տարում օգտագործված միջոցների ընդհանուր չափը	782,939,571	
13. Կանոնադրական նպատակների իրականացմանն ուղղված ծախսերի չափը	782,939,571	

Նշումներ՝

Ֆինանսական հաշվետվություններն ու ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ աուդիտն իրականացնող անձի (աուդիտորի) եզրակացությունը՝ 33 էջերից:
էջերի քանակը

Հիմնադրամի տնօրեն _____
ստորագրությունը, անունը, ազգանունը

Գլխավոր հաշվապահ _____
ստորագրությունը, անունը, ազգանունը

«ԱՐՄԵՆԻԱ ԹՐԻ ՓՐՈՋԵԿԹ»

ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

2023թ դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

ԱՆԿԱԽ ԱՈՒԴԻՏՈՐԻ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ՄԻԱՄԻՆ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

	Էջ
Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	7
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	8
Զուտ ակտիվներում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	9
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	10
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	11

ԱՆԿԱԽ ԱՈՒԴԻՏՈՐԻ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«ԱՐՄԵՆԻԱ ԹՐԻ ՓՐՈՋԵԹ» Բարեգործական Հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «ԱՐՄԵՆԻԱ ԹՐԻ ՓՐՈՋԵԹ» Բարեգործական Հիմնադրամի (Հիմնադրամ) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ 2023թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, զուտ ակտիվներում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականության ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են Հիմնադրամի՝ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների ու դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է այս եզրակացության՝ *«Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար»* բաժնում: Մենք անկախ ենք Հիմնադրամից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀԷՄՍԽ) կողմից հրապարակված *«Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների մասնագիտական էթիկայի կանոնագրքի»* (Մասնագիտական էթիկայի կանոնագիրք), և պահպանել ենք էթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն ՀԷՄՍԽ կանոնների և Հայաստանի Հանրապետությունում ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտին վերաբերող մասնագիտական էթիկայի պահանջների: Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Հանգամանքի շեշտադրում

Ցանկանում ենք ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ծանոթագրություն 2-ի վրա, որտեղ ներկայացված է գործարար միջավայրը: Մեր կարծիքը չի ձևափոխվել այս հանգամանքի առնչությամբ:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՄ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին վերահսկողության համար, որը, ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Հիմնադրամի՝ անընդհատ գործելու հնարավորությունը գնահատելու համար, համապատասխան դեպքերում անընդհատության հետ կապված հարցերը բացահայտելու և Հիմնադրամի գործունեության անընդհատության ենթադրության հիման վրա հաշվետվությունները պատրաստելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել Հիմնադրամը, ընդհատել դրա գործունեությունը կամ, երբ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձիք պատասխանատու են Հիմնադրամի ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով զերծ են էական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց՝ խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորի եզրակացություն:

Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՄ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք առանձին կամ միասին վերցրած կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

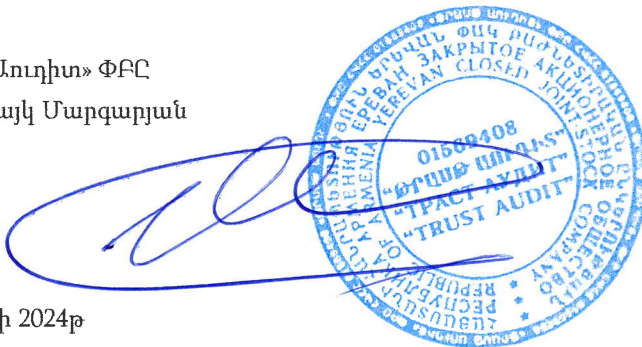
ԱՄՄ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն: Բացի այդ, մենք.

- Հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար ու համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին վերահսկողության համակարգի չարաշահում:
- Ձեռք ենք բերում աուդիտին վերաբերող ներքին վերահսկողության մասին պատկերացում՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու և ոչ թե Հիմնադրամի ներքին վերահսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:

- Գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:
- Եզրահանգումներ ենք կատարում ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռքբերված աուդիտորական ապացույցների վրա, գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է ղեպքերի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է նշանակալի կասկած հարուցել Հիմնադրամի անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորի եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր եզրակացության ամսաթիվը ձեռքբերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Սակայն ապագա ղեպքերը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել Հիմնադրամին դադարեցնել անընդհատության հիմունքի կիրառումը:
- Գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու ղեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Այլ հարցերի հետ մեկտեղ մենք տեղեկացնում ենք կառավարման օղակներում գտնվող անձանց աուդիտի առաջադրանքի պլանավորված շրջանակների և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի մասին, ներառյալ ներքին վերահսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունները:

«Թրասթ Աուդիտ» ՓԲԸ
տնօրեն Հայկ Մարգարյան

20 հունիսի 2024թ
ք. Երևան

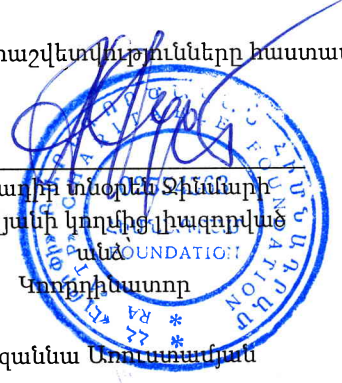
Առաջադրանքի պատասխանատու
Նելլի Մարգարյան

«ԱՐՄԵՆԻԱ ԹՐԻ ՓՐՈՋԵԹ» Բարեգործական Հիմնադրամ
 Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն
 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

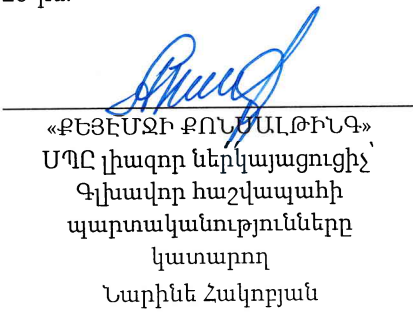
Հազար դրամ		2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
<i>Ոչ ընթացիկ ակտիվներ</i>			
Հիմնական միջոցներ	6	361,450	348,464
Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ	7	64,238	64,289
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ		425,688	412,753
<i>Ընթացիկ ակտիվներ</i>			
Կենսաբանական ակտիվներ	8	513,000	379,537
Պաշարներ	9	1,067	280
Այլ դեբիտորական պարտքեր		-	3,688
Տրված ընթացիկ կանխավճարներ	10	2,621	83,557
Դեբիտորական պարտքեր ստացվելիք շնորհների գծով		29,149	-
Տրված համաշնորհներ	11	8,513	23,462
Հարկերի գծով ընթացիկ ակտիվներ		1,399	3,483
Դրամական միջոցներ	12	23,019	7,561
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ		578,768	501,568
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԱԿՏԻՎՆԵՐ		1,004,456	914,321
ԶՈՒՏ ԱԿՏԻՎՆԵՐ ԵՎ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
<i>Զուտ ակտիվներ</i>			
Կուտակված շահույթ		961,140	804,145
Ընդամենը զուտ ակտիվներ		961,140	804,145
<i>Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ</i>			
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ	13	32,475	32,907
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		32,475	32,907
<i>Ընթացիկ պարտավորություններ</i>			
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտավորություններ		422	2,059
Ընթացիկ շահութահարկի գծով պարտավորություն		1,906	1,337
Եկամուտներին վերաբերող շնորհներ	13	8,513	73,873
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ		10,841	77,269
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԶՈՒՏ ԱԿՏԻՎՆԵՐ ԵՎ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		1,004,456	914,321

Ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են 2024թ. հունիսի 20-ին:

Գործադիր տնօրեն Ջիննաթի
 Փափեյանի կողմից լիազորված
 և Կորպորատիվ
 Ռուզաննա Առուստամյան

«ՔԵՅԷՄՁԻ ՔՈՆՍԱԼԹԻՆԳ»
 ՍՊԸ լիազոր ներկայացուցիչ
 Գլխավոր հաշվապահի
 պարտականությունները
 կատարող
 Նարինե Հակոբյան

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 10-ից մինչև 33-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ

«ԱՐՄԵՆԻԱ ԹՐԻ ՓՐՈՋԵԹ» Բարեգործական Հիմնադրամ
 Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն
 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

Հազար դրամ		2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
	Ծնթ.		
Նվիրաբերությունից եկամուտ	15	732,280	658,076
Կենսաբանական ակտիվների «իրական արժեք՝ հանած վաճառքի ծախսումներ»-ով վերաչափումից օգուտ	8	281,244	235,830
Կենսաբանական ակտիվների սկզբնական ճանաչումից (ծլաճից) օգուտ	8	258,187	81,001
Եկամուտներին վերաբերող շնորհներից եկամուտ	13	135,403	151,720
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներից եկամուտ	13	1,498	1,498
Գործառնական (ծրագրային) ծախսեր	16	(1,142,974)	(850,823)
Վարչական ծախսեր	17	(99,548)	(85,099)
Գնորդների հետ պայմանագրերից հասույթ	14	21,270	17,812
Վաճառքի ինքնարժեք	18	(13,642)	(19,650)
Այլ եկամուտներ	19	831	15,776
Հիմնական միջոցների օտարումից գուտ կորուստ		(354)	(1,391)
Այլ ծախսեր	20	(15,341)	(16,771)
Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից գուտ օգուտ/(կորուստ)		47	(13,243)
Շահույթ մինչև հարկումը		158,901	174,736
Շահութահարկի գծով ծախս		(1,906)	(1,337)
Շահույթ և ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար		156,995	173,399

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների քաղկացուցիչ մասը կազմող 10-ից մինչև 33-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ

«ԱՐՄԵՆԻԱ ԹՐԻ ՓՐՈՋԵԹ» Բարեգործական Հիմնադրամ
 Զուտ ակտիվներում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն
 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

Հազար դրամ	Կուտակված շահույթ	Ընդամենը
2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	630,746	630,746
Տարվա շահույթ	173,399	173,399
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	804,145	804,145
Տարվա շահույթ	156,995	156,995
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	961,140	961,140

Զուտ ակտիվներում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 10-ից մինչև 33-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ

«ԱՐՄԵՆԻԱ ԹՐԻ ՓՐՈՋԵԹ» Բարեգործական Հիմնադրամ
 Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն
 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

Հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
<i>Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Նվիրաբերությամբ ստացված դրամական միջոցներ	731,384	657,254
Որպես շնորհ ստացված դրամական միջոցներ (Ծանոթ. 13)	41,961	74,858
Համաշնորհներ այլ կազմակերպություններին	(17,234)	(112,897)
Ապրանքների և ծառայությունների ծառայությունների մատուցումից մուտքեր	14,215	3,717
Տնկիների վաճառքից մուտքեր	10,744	10,407
Այլ մուտքեր	45	3,489
Վճարումներ աշխատակիցներին և նրանց անունից	(329,808)	(325,649)
Վճարումներ մատակարարներին և նրանց անունից	(334,195)	(301,033)
Վճարված հարկեր և այլ պարտադիր վճարներ՝ բացի շահութահարկից	(37,874)	(530)
Վճարված շահութահարկ	(1,337)	(409)
Այլ վճարումներ	(17,494)	(23,209)
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների գուտ հոսքեր	60,407	(14,002)
<i>Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Հիմնական միջոցների և այլ ոչ ընթացիկ ակտիվների ձեռքբերումից ելքեր	(44,996)	(72,216)
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների գուտ հոսքեր	(44,996)	(72,216)
<i>Ֆինանսավորման գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
-	-	-
Ֆինանսավորման գործունեությունից դրամական միջոցների գուտ հոսքեր	-	-
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գուտ հոսք	15,411	(86,218)
Ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	7,561	107,018
Արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցությունը դրամական միջոցների վրա	47	(13,239)
Ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	23,019	7,561

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 10-ից մինչև 33-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ

«ԱՐՄԵՆԻԱ ԹՐԻ ՓՐՈՋԵԹ» Բարեգործական Հիմնադրամ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

1. Գործառնությունների բնույթը և ընդհանուր տեղեկատվություն

«Արմենիա Թրի Փրոջեթ» Բարեգործական Հիմնադրամը (այսուհետ՝ Հիմնադրամ) քաղաքացիների և իրավաբանական անձանց կամավոր գույքային վճարումների հիման վրա ստեղծված և անդամություն չունեցող, շահույթ ստանալու նպատակ չհետապնդող կազմակերպություն է, որը հետապնդում է սոցիալական, բարեգործական, մշակութային, կրթական և այլ հանրագուտ նպատակներ:

Հիմնադրամը ստեղծվել է 2003թ. նոյեմբերի 17-ին՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն: Հիմնադրամի նպատակն է նպաստել գյուղատնտեսության զարգացմանը, բնապահպանության կարևորության գիտակցությանը, քաղաքականության զարգացմանը, երկրի բնության բարեկարգմանը: Հիմնադրամն ունի 4 տնկարան, որտեղ աճեցված տնկիներն առավելապես անհատույց բաշխվում են համայնքային, անտառվերականգնման ծրագրերի ծառատունկերի շրջանակներում:

Հիմնադրամի

Անվանումը՝	«Արմենիա Թրի Փրոջեթ» Բարեգործական Հիմնադրամ
Գրանցման համարը՝	222.160.00220
Գրանցման վկայականը՝	03Ա 061126
Գրանցման ամսաթիվը՝	17.11.2003թ.
Գտնվելու վայրը (փոստային հասցեն)՝	ք. Երևան, Արշակունյաց պող. 57/5
Իրավաբանական գրանցման հասցեն՝	ք. Երևան, Արշակունյաց պող. 57/5
Հարկ վճարողի հաշվառման համարը՝	02554563

Հիմնադրամի հիմնադիրներն են.

- ԱՄՆ քաղաքացի Սյուզան-Յ-Քլեյնը,
- ԱՄՆ քաղաքացի Լատիրա-Քրիստին Գոնոնեանը,
- Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացի Արա Խանջյանը,
- Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացի Անուշ Շարամբեյանը,
- Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացի Արամ Շարամբեյանը,
- Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացի Մանյա Շիրինյանը:

Հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհուրդը բաղկացած է չորս անդամից.

- Խորհրդի նախագահ-անդամ՝ Քերոլին Սյուզար,
- Խորհրդի անդամ՝ Էնտոնի Ջոզեֆ Բարսամյան,
- Խորհրդի անդամ՝ Թոմաս Ջոն Գարաբեդյան,
- Խորհրդի անդամ՝ Ջուլիա Միրաք Քյու:

31 դեկտեմբերի 2023թ. դրությամբ աշխատակիցների ցուցակային թվաքանակը եղել է 77 հոգի (31 դեկտեմբերի 2022թ.՝ 73 հոգի):

2. Հայաստանի գործարար միջավայր

2022 թվականի փետրվարի 24-ին սկսված ռուս-ուկրաինական ռազմական հակամարտությունը հանգեցրել է և շարունակում է հանգեցնել զգալի զոհերի, բնակչության տեղահանման, ենթակառուցվածքների վնասման և Ուկրաինայում տնտեսական գործունեության խաթարման:

Ի պատասխան՝ բազմաթիվ երկրներ, տնտեսական պատժամիջոցներ են կիրառել Ռուսաստանի նկատմամբ:

Բացի պատժամիջոցների սահմանումից, մեծ թվով խոշոր պետական և մասնավոր ընկերություններ հայտարարել են կամավոր գործողությունների մասին՝ Ռուսաստանի հետ բիզնես գործունեությունը սահմանափակելու համար: Այս գործողությունները ներառում են Ռուսաստանում ակտիվների օտարման կամ գործունեությունը դադարեցնելու պլաններ, արտահանման կամ ներմուծման կրճատում և ծառայությունների մատուցման դադարեցում:

Ռուս-ուկրաինական ռազմական հակամարտությունը և դրա հետ կապված իրադարձությունները տեղի են ունենում զլոբալ տնտեսական զգալի անորոշության և անկայունության ժամանակաշրջանում: Ռազմական հակամարտությունը դեռ շարունակվում է և արդեն հանգեցրել է հումանիտար ճգնաժամի և հսկայական տնտեսական կորուստների Ուկրաինայում, Ռուսաստանում և այլ երկրներում:

Իրավիճակը Հայաստանի Հանրապետությունում ավելի է սրվել Ադրբեջանի Հանրապետության կողմից սանձազերծված պատերազմի արդյունքում և դեռևս անորոշ են պատերազմի հետևանքները Հայաստանի Հանրապետության տնտեսության վրա թե կարճաժամկետ, և թե երկարաժամկետ առումներով:

2023 թվականի սեպտեմբերի 19-ին Ադրբեջանի Հանրապետության զինված ուժերի կողմից ընդդեմ Արցախի Հանրապետության իրականացված ռազմական գործողությունները հանգեցրել են զգալի զոհերի և բնակչության բռնի տեղահանման: Պատերազմի հետևանքով ավելի քան 100 հազար անձ Արցախից բռնի տեղահանվել են Հայաստանի Հանրապետություն:

Ադրբեջանի Հանրապետության և Հայաստանի Հանրապետության միջև ռազմական բախումների ակտիվացումը և պատերազմի վերաճումը, ինչպես նաև հայ-ռուսական հարաբերությունների լարումը կարող են բերել ֆորս մաժորային զարգացումների:

Հիմնադրամի ղեկավարությունը գտնում է, որ այս հանգամանքների ամբողջական ազդեցությունը Հիմնադրամի վրա գնահատել հնարավոր չէ և վերոնշյալ հանգամանքների ազդեցությունը համաշխարհային տնտեսության և խոշոր ֆինանսական շուկաների վրա կարող է բացասական անդրադարձնալ նաև Հիմնադրամի գործունեության վրա: Ապագա տնտեսական և քաղաքական իրավիճակը և վերջիններիս ազդեցությունը Հիմնադրամի գործունեության վրա կարող են տարբերվել Հիմնադրամի ղեկավարության ներկա սպասումներից:

Տվյալ ֆինանսական հաշվետվություններն չեն արտացոլում վերը նկարագրվածի հնարավոր ապագա ազդեցությունը Հիմնադրամի գործունեության վրա:

3. Պատրաստման հիմունքներ

3.1 Հայտարարություն համապատասխանության մասին

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) պահանջների համաձայն, որոնք հրապարակվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից:

Ներկայումս ՖՀՄՍ չեն պարունակում հաշվապահական հաշվառման վարման և ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման վերաբերյալ հատուկ ուղեցույցներ՝ շահույթ չհետապնդող և ոչ կառավարական կազմակերպությունների համար: Եթե ՖՀՄՍ չի տալիս ուղղություն շահույթ չհետապնդող ոլորտի կազմակերպություններին հատուկ գործարքների հաշվառման վերաբերյալ, ապա հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը պետք է հիմնվի ՖՀՄՍ ընդհանուր սկզբունքների վրա՝ համաձայն Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) «Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ներկայացման հայեցակարգային հիմունքների»:

3.2 Չափման հիմունքը

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստված են չափման սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ կենսաբանական ակտիվների, որոնք չափվում են «իրական արժեք» հանած վաճառքի հետ

կապված ծախսումներ»-ով:

Իրական արժեքը սահմանվում է որպես գին, որը կստացվի շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում ակտիվի վաճառքից կամ կվճարվի պարտավորությունների փոխանցման դիմաց չափման ամսաթվի դրությամբ:

ՖՀՄՍ 13-ը սահմանում է իրական արժեքների որոշման հիերարխիա, որն արտացոլում է իրական արժեքը ստանալու տարբեր եղանակների հարաբերական արժանահավատությունը.

(ա) Ակտիվ շուկա. գնանշվող գին (1-ին մակարդակ)

Դիտարկել ակտիվ շուկաներում նույնական ֆինանսական գործիքների համար գնանշվող գները:

(բ) Գնահատման մեթոդիկա դիտելի ելակետային տվյալների օգտագործմամբ (2-րդ մակարդակ)

Դիտարկել ակտիվ շուկաներում համանման ֆինանսական գործիքների համար գնանշվող գները կամ ոչ ակտիվ շուկաներում նույնական կամ համանման գործիքների համար գնանշվող գները, կամ օգտագործել գնահատման մեթոդներ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալները դիտելի են:

(գ) Գնահատման մեթոդիկա էական ոչ դիտելի ելակետային տվյալների օգտագործմամբ (3-րդ մակարդակ)

Օգտագործվում են գնահատման մեթոդներ, որոնցում օգտագործվող մեկ կամ ավելի էական ելակետային տվյալներ դիտելի չեն:

3.3 Ներկայացման և ֆունկցիոնալ արժույթը

ՀՀ ազգային արժույթը ՀՀ դրամն է, որը Հիմնադրամի ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթն է: Ներկայացված ամբողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը կլորացված է մինչև մոտակա հազար դրամը:

3.4 Անընդհատություն

Ֆինանսական հաշվետվությունները կազմվել են, ելնելով անընդհատության հիմունքից, որը ենթադրում է ակտիվների իրացում և պարտավորությունների մարում բնականոն գործունեության ընթացքում, և որ հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում գործունեությունը դադարեցնելու կամ էական կրճատելու մտադրություն կամ անհրաժեշտություն չկա:

3.5 Նոր և վերանայված ստանդարտների ընդունում

Ստանդարտներ, փոփոխություններ և մեկնաբանություններ առկա ստանդարտների վերաբերյալ, որոնք դեռևս չեն գործում և նախօրոք չեն ներդրվել Հիմնադրամի կողմից:

ՀՀՄՍ 1 «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացումը». Պարտավորությունների դասակարգումը

ՀՀՄՍ 1-ում կատարվել է փոփոխություն, ըստ որի եթե կազմակերպությունը իրավունք ունի երկարաձգել պարտավորության մարումը հաշվետու ամսաթվից հետո նվազագույնը 12 ամիս, ապա այն դասակարգվում է որպես ոչ ընթացիկ՝ անկախ այդ իրավունքն օգտագործելու մտադրությունից:

Կատարվել է նաև հետագա պարզաբանում այն մասին, որ եթե պարտավորության մարման ժամկետը կախված է կազմակերպության կողմից որևէ կովենանտների բավարարելու փաստից, ապա պարտավորության դասակարգման նպատակով հաշվի են առնվում միայն այն կովենանտները, որոնց կազմակերպությունը պետք է բավարարեր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Անհրաժեշտ է նաև կատարել կովենանտների վերաբերյալ ռիսկերի գծով բացահայտումներ:

ՀՀՄՍ 1-ի այս փոփոխությունները ուժի մեջ են մտնում 2024թ. -ի հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար:

ՖՀՄՍ16 «Վարձակալություն». Վարձակալության պարտավորություն, որն առաջանում է հետադարձ վարձակալությամբ վաճառքից

ՖՀՄՍ 16-ում կատարված խմբագրումը պահանջում է, որ վաճառող-վարձակալը վաճառք հետադարձ վարձակալությամբ գործարքում պարտավորությունը հաշվառի այնպես, որ չճանաչվի որևէ օգուտ կամ վնաս վաճառող-վարձակալի կողմից պահվող օգտագործման իրավունքի գծով

Այնուամենայնիվ, վաճառող-վարձակալը կարող է շահույթում կամ վնասում ճանաչել վարձակալության մասնակի կամ ամբողջական դադարեցման գծով օգուտը կամ վնասը:

ՖՀՄՍ 16-ի այս փոփոխությունն ուժի մեջ են մտնում 2024թ.-ի հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար:

ՀՀՄՍ21 «Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքները» - Փոխարկելիության բացակայությունը

ՀՀՄՍ 21-ում կատարված այս լրացմամբ հստակեցվում է, որ արժույթը համարվում է փոխարկելի, երբ կազմակերպությունն ի վիճակի է փոխարկել տվյալ արժույթը այլ արժույթի հետ շուկաներում կամ այլ փոխարկման մեխանիզմով, որն առաջացնում է իրավաբանորեն ամրագրված իրավունքներ և պարտականություններ՝ առանց անհարկի ուշացումների, և կարող է փոխարկել նշանակալի չափով գումարներ:

Երբ արժույթը փոխարկելի չէ, կազմակերպությունը պետք է գնահատի սփոթ փոխարժեքը որպես փոխարժեք, որը կիրառելի կլինեք շուկայի մասնակիցների միջև սովորական փոխանակման գործարքում, և որը ճշմարտորեն արտացոլում է տնտեսական պայմանները: Պահանջվում են նաև համապատասխան բացահայտումներ:

ՀՀՄՍ 21-ի այս փոփոխությունն ուժի մեջ են մտնում 2025թ.-ի հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար:

ՀՀՄՍ7՝ Հաշվետվություն դրամական հոսքերի մասին՝ և ՖՀՄՍ7 «Ֆինանսական գործիքներ. բացահայտումներ» - Մատակարարին ֆինանսավորման համաձայնություններ

ՀՀՄՍ 7-ում կատարված խմբագրումը պահանջում է բացահայտել պատշաճ տեղակատվություն մատակարարին ֆինանսավորման համաձայնությունների (երբ ֆինանսավորող միավորը վճարում է/պետք է վճարի մատակարարին ավելի շուտ – հակադարձ ֆակտորինգ) վերաբերյալ, որը ներկայացնում է այդ համաձայնությունների ազդեցությունը կազմակերպության պարտավորությունների և դրամական հոսքերի վրա:

ՖՀՄՍ 7-ում կատարված խմբագրումը պահանջում է բացահայտել մատակարարին ֆինանսավորման համաձայնությունների ազդեցությունը իրացվելիության ռիսկի քանակական բացահայտումների վրա:

ՀՀՄՍ 7-ի և ՖՀՄՍ 7-ի այս փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում 2024թ.-ի հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ էական տեղեկատվություն

4.1 Շնորհներ և նվիրատվություններ

Պետական շնորհները Հիմնադրամին ռեսուրսների փոխանցման տեսքով պետության (պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների ու միջազգային կազմակերպությունների) կողմից տրամադրվող օգնություն են՝ Հիմնադրամի գործառնական գործունեությանը վերաբերող որոշակի պայմաններին անցյալում կամ ապագայում համապատասխանության դիմաց: Այլ՝ մասնավոր, ոչ պետական հաստատություններից, բարեգործական կազմակերպություններից ստացված շնորհները համանմանության սկզբունքով հաշվառվում են ինչպես պետական շնորհները: Սակայն, եթե ստացված միջոցներին (ռեսուրսներին) կից՝ Հիմնադրամի գործառնական գործունեությանը վերաբերող որոշակի, կոնկրետ պայմաններ առկա չեն (օրինակ՝ տրամադրվել են Հիմնադրամի ընդհանուր գործառնական, կանոնադրական նպատակներով օգտագործվելու համար), ապա

միջոցների այդպիսի ստացումը չի դիտվում որպես շնորհ, այլ դիտվում է որպես նվիրաբերություն կամ նվիրատվություն՝ կախված այլ համապատասխան հանգամանքներից:

Շնորհները չեն ճանաչվում, քանի դեռ չկա հիմնավորված երաշխիք, որ Հիմնադրամը կատարելու է դրանց կից բոլոր պայմանները, և որ շնորհները ստացվելու են:

i. Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ

Ակտիվներին վերաբերող շնորհները նրանք են, որոնց հիմնական պայմանն այն է, որ Հիմնադրամը գնի, կառուցի կամ այլ կերպ ձեռք բերի ոչ ընթացիկ ակտիվներ: Դրանք ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես հետաձգված եկամուտ ոչ ընթացիկ պարտավորությունների կազմում և սխտեմատիկ հիմունքով ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

Ոչ դրամային ակտիվի ձևով ստացված շնորհները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են անվանական արժեքով, իսկ նման արժեքի բացակայության դեպքում՝ գնահատված իրական արժեքով և սխտեմատիկ հիմունքով ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում կամ այդ ակտիվի սպառումից օգուտների առաջացմանը գույրընթաց:

ii. Եկամուտներին վերաբերող շնորհներ

Շնորհները, որոնք չեն դասակարգվում որպես ակտիվներին վերաբերող, համարվում են եկամուտներին վերաբերող: Դրանք ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ որպես եկամուտ սխտեմատիկ հիմունքով այն ժամանակաշրջանների ընթացքում, երբ Հիմնադրամը որպես ծախս է ճանաչում դրանց համապատասխան ծախսումները:

iii. Նվիրատվություններ

Նվիրատվությունները և առանց կոնկրետ պայմանների տրված նվիրաբերությունները որպես եկամուտ են ճանաչվում դրանց ստացման (ստացման ենթակա դառնալու) պահին:

iv. Կենսաբանական ակտիվներին վերաբերող շնորհներ

Կենսաբանական ակտիվին վերաբերող ոչ պայմանական շնորհը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում այն և միայն այն դեպքում, երբ այն դառնում է ստացման ենթակա: Եթե «իրական արժեք՝ հանած վաճառքի հետ կապված ծախսումներ»-ով չափվող կենսաբանական ակտիվին վերաբերող շնորհը պայմանական է, ներառյալ, երբ շնորհը Հիմնադրամից պահանջում է չգրադվել որոշակի գյուղատնտեսական գործունեությամբ, ապա Հիմնադրամը շնորհը ճանաչում է շահույթում կամ վնասում այն և միայն այն դեպքում, երբ բավարարված են շնորհին կցված պայմանները: Եթե շնորհի պայմանները թույլ են տալիս չվերադարձնել շնորհի մի մասը՝ ելնելով անցած ժամանակահատվածից, ապա Հիմնադրամը շնորհը ճանաչում է շահույթում կամ վնասում անցած ժամանակին գույրընթաց:

4.2 Կենսաբանական ակտիվներ

Կենսաբանական ակտիվն իրենից ներկայացնում է կենդանի բույս կամ կենդանի: Գյուղատնտեսական արտադրանքը Հիմնադրամի կենսաբանական ակտիվներից ստացված արտադրանքն է: Կենդանիները և բույսերն ընդունակ են կենսաբանական փոխակերպման: Փոխակերպման կառավարումը գյուղատնտեսական գործունեությունը տարանջատում է այլ գործունեությունից: Չկառավարվող աղբյուրներից արդյունքի ստացումը գյուղատնտեսական գործունեությունն չէ: Նման կենսաբանական փոխակերպման կամ բերքահավաքի արդյունքում առաջացող որակի կամ քանակի փոփոխությունը չափվում և վերահսկվում է՝ որպես կառավարման սովորական գործառնություն:

Կենսաբանական փոխակերպումը հանգեցնում է ակտիվների փոփոխման՝ աճի (կենդանու կամ բույսի քանակի աճի կամ որակի բարելավման), դեգեներացիայի (կենդանու կամ բույսի քանակի նվազման կամ որակի վատթարացման) միջոցով, բազմացման (լրացուցիչ կենդանիների կամ բույսերի ստեղծման) միջոցով կամ գյուղատնտեսական արտադրանքի արտադրության:

Հիմնադրամի կենսաբանական ակտիվները ներառում են պտղատու, մշտադալար, դեկորատիվ տնկիներ և թփեր: Տնկիները չափվում են «իրական արժեք՝ հանած վաճառքի հետ կապված ծախսումներ»-ով:

Բերքատու կենսաբանական ակտիվների սահմանմանը բավարարող կենսաբանական ակտիվները հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցներ, սակայն դրանց վրա աճող բերքը (արտադրանքը), մինչև բերքահավաքը, կհամարվի կենսաբանական ակտիվ, որը ենթակա է հաշվառման «Գյուղատնտեսություն» ՀՀՄՍ 41-ի համաձայն: Բերքատու են համարվում այն կենսաբանական ակտիվները՝ բույսերը, որոնք օգտագործվում են գյուղատնտեսական արտադրանքի արտադրությունում, ակնկալվում է, որ կօգտագործվեն մեկից ավելի տարի և քիչ հավանական է, որ կվաճառվեն որպես գյուղատնտեսական արտադրանք:

Օգուտները կամ կորուստները, որոնք առաջանում են կենսաբանական ակտիվի՝ «իրական արժեք՝ հանած վաճառքի հետ կապված ծախսումներ»-ով սկզբնական ճանաչման պահին չափումից, ինչպես նաև հետագա վերաչափումից, ներառվում են այն ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում, որում դրանք առաջացել են:

Տնկիների աճեցման հետ կապված ծախսումները՝ աշխատանքային, նյութական, կոմունալ և այլ վերադիր ծախսումներ, ծախսագրվում են դրանց տեղի ունենալուն գույքնթաց:

Հիմնադրամի բոլոր կենսաբանական ակտիվները սպառվող են: Սպառվող կենսաբանական ակտիվներն այն ակտիվներն են, որոնք պետք է հավաքվեն որպես գյուղատնտեսական արտադրանք կամ վաճառվեն որպես կենսաբանական ակտիվներ:

Այն դեպքում, երբ տնկիները որոշակի ժամանակի ընթացքում չեն բաշխվում (այսինքն՝ չեն տրամադրվում ծառատունկի, կանաչապատման և այլ կանոնադրական նպատակներով երրորդ կողմերին) և հավանական չի համարվում, որ պապագայում կբաշխվեն, դրանք վերադասակարգվում են որպես հիմնական միջոց (այլ հիմնական միջոցների կազմում)՝ ներառյալ կտրոնատու ծառերը:

4.3 Գնորդների հետ պայմանագրերից հասույթ

Հասույթը ժամանակաշրջանի ընթացքում Հիմնադրամի սովորական գործունեությունից առաջացող եկամուտն է, այսինքն տնտեսական օգուտների ավելացումն է (ակտիվների ներհոսքի կամ աճի կամ պարտավորությունների նվազման տեսքով), որը հանգեցնում է սեփական կապիտալի աճի, բացառությամբ սեփական կապիտալում հիմնադիրների կողմից ներդրումների հետևանքով սեփական կապիտալի աճի: Հասույթ չի համարվում է պետական շնորհներից և նվիրատվություններից ստացված եկամուտը:

Գնորդների հետ պայմանագրերից հասույթը Հիմնադրամը ճանաչում է, երբ բավարարվում են կատարողական պարտականությունները: Կատարողական պարտականությունները գնորդի հետ պայմանագրում նախատեսված խոստում են՝ փոխանցելու որոշակի ապրանքներ կամ ծառայություններ գնորդին: Կախված կատարողական պարտականության բնույթից՝ այն կարող է բավարարվել կամ ժամանակ ինչ որ մի պահի, կամ էլ ժամանակի ընթացքում:

Հիմնադրամի սովորական գործունեության հասույթ բերող ուղղությունները, դրանց գծով կատարողական պարտականությունները և հասույթների ճանաչման պահերը նկարագրված են Ծանոթ. 14-ում:

Այնքանով, որքանով Հիմնադրամի կողմից կատարողականին համապատասխան ճանաչված հասույթը գերազանցում է գնորդի կողմից վճարված հատուցումը, Հիմնադրամը ճանաչում է «պայմանագրի ծով ակտիվ», իսկ եթե գնորդից ստացված հատուցման գումարն է գերազանցում կատարողականին համապատասխան ճանաչված հասույթը, ապա տարբերությունը ճանաչվում է որպես «պայմանագրի գծով պարտավորություն»: Գնորդից անվերապահ ստացման ենթակա հատուցումը առանձնացվում է պայմանագրի գծով ակտիվից և ներկայացվում է որպես դեբիտորական պարտք:

4.4 Շահութահարկ

Հիմնադրամն իրականացնում է բարեգործական գործունեություն հիմնականում անհատույց ստացված միջոցների հաշվին, սակայն վերջին տարիներին սկսել է իրականացնել նաև ձեռնարկատիրական գործունեություն՝ ծառայությունների վճարովի մատուցում և տնկիների վաճառք: Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսդրության համաձայն՝ ոչ առևտրային կազմակերպությունների համար անհատույց ստացված ակտիվները եկամուտ չեն, իսկ դրանց հաշվին կատարված ծախսերը ծախս չեն, ուստի՝ Հիմնադրամը անհատույց ստացված միջոցների մասով հարկվող շահույթ չի ունենում: Ձեռնարկատիրական գործունեությունից կարող են առաջանալ շահութահարկով հարկման ենթակա գումարներ: Հատաձգված հարկեր չեն ճանաչվում՝ շատ աննշան լինելու պատճառով:

4.5 Հիմնական միջոցներ և այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ

Հիմնական միջոցի միավորի սկզբնական արժեքը ճանաչվում է որպես ակտիվ այն և միայն այն դեպքում, երբ հավանական է, որ այդ միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի Հիմնադրամ, և միավորի սկզբնական արժեքը կարող է արժանահավատորեն չափվել:

Հիմնական միջոցի միավորը որպես ակտիվ ճանաչելուց հետո հաշվառվում է իր սկզբնական արժեքով (հիքնարժեքով)՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կուտակված կորուստները: Սկզբնական արժեքը ներառում է գնման գինը, ներառյալ՝ ներկրման տուրքերը և չփոխհատուցվող հարկերը, հանած առևտրային գեղջերը և արտոնությունները, ակտիվը համապատասխան վայր հասցնելու և ղեկավարության նախանշած նպատակներով օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ ուղղակիորեն կապված ցանկացած ծախսումները: Հիմնական միջոցի միավորի հաշվեկշռային արժեքում ծախսումների ճանաչումը դադարեցվում է, երբ միավորը գտնվում է այն վայրում և վիճակում, որն անհրաժեշտ է, որպեսզի այն հնարավոր լինի օգտագործել ղեկավարության նախանշած նպատակներով:

Սկզբնական արժեքը ներառում է մասնագիտական վճարները, իսկ որակավորվող ակտիվի դեպքում՝ նաև կապիտալացման ենթակա փոխառության ծախսումները: Այս ակտիվների մաշվածությունը ևս հաշվարկվում է, երբ դրանք դառնում են պատրաստ՝ իրենց նպատակային նշանակությամբ օգտագործելու համար:

Հիմնական միջոցի միավորի օտարումից կամ դուրսգրումից առաջացած օգուտը կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից գուտ մուտքերի (եթե առկա են) և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն: Հիմնական միջոցի միավորի ապաճանաչումից առաջացող օգուտը կամ կորուստը ներառվում է շահույթում կամ վնասում, երբ միավորն ապաճանաչվում է:

Հիմնական միջոցի առանձին հաշվառվող միավորի բաղկացուցչի փոխարինման ծախսումները, որոնք հաշվառվում են որպես առանձին ակտիվ, ճանաչվում է հաշվեկշռային արժեքում, երբ այդ ծախսումները կատարվում են, և եթե բավարարվում են ճանաչման չափանիշները: Այդ փոխարինված մասերի հաշվեկշռային արժեքն ապաճանաչվում է: Պահպանման և ընթացիկ սպասարկման, վերանորոգման ծախսումները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում կատարվելու ժամանակաշրջանում:

Ժամանակաշրջանի մաշվածության գումարը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով հաշվարկի գծային մեթոդը հիմնական միջոցի գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Ակտիվի մաշվածությունը սկսում է հաշվարկվել, երբ այն մատչելի է օգտագործման համար, այսինքն, երբ այն գտնվում է այնպիսի վայրում և վիճակում, որն անհրաժեշտ է ղեկավարության նախանշած նպատակով այն օգտագործելու համար: Ակտիվի մաշվածության հաշվարկումը դադարում է ակտիվի՝ ՖՀՄՍ 5-ի համաձայն որպես վաճառքի համար պահվող դասակարգվելու կամ որպես վաճառքի համար պահվող դասակարգված օտարման խմբում ներառվելու և ակտիվն ապաճանաչելու ամսաթվերից ամենավաղով: Երբ հիմնական միջոցների միավորը բաղկացած է տարբեր օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, դրանց մաշվածությունը հաշվարկվում է առանձին:

Հիմնական միջոցների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները ներկայացված են ստորև.

- Շենքեր, կառուցվածքներ 10-20 տարի
- Փոխանցող հարմարանքներ 5-15 տարի
- Տրանսպորտային միջոցներ 5-10 տարի
- Մեքենաներ և սարքավորումներ 1-10 տարի
- Արտադրատնտեսական գույք 1-8 տարի
- Այլ հիմնական միջոցներ 1-10 տարի

Հիմնադրամն ունի նաև որպես հիմնական միջոց դասակարգված պտղատու, դեկորատիվ և մշտադալար ծառեր և խաղողի վազեր, որոնց գծով մաշվածությունը չի հաշվարկվում այն հիմնավորմամբ, որ դրանց մնացորդային արժեքը գերազանցում է սկզբնական արժեքը:

Անհատույց օգտագործմամբ ստացված շենքերի (շինությունների) և հողամասերի վրա կատարված կապիտալ ծախսումների օգտակար ծառայության ժամկետը գնահատված է 15-20 տարի:

Անհատույց օգտագործմամբ տրված ցանկապատի փշալարերի, հենասյուների ու փայտե ցցերի օգտակար

ծառայության ժամկետը գնահատված է 10-20 տարի:

4.6 Ղրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Ղրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ներառում են կանխիկ դրամական միջոցները, բանկերում բացված հաշվարկային հաշիվները, սկզբնապես մինչև երեք ամիս մարման ժամկետով կարճաժամկետ բանկային ավանդները:

4.7 Արտարժույթային գործարքներ

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս Հիմնադրամի համար գործառնական արժույթից տարբեր այլ արժույթով իրականացված գործարքները գրանցվում են գործարքի օրվա դրությամբ ՀՀ Կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից հրապարակված փոխարժեքով: Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ՀՀ ԿԲ կողմից հրապարակված փոխարժեքը: Ոչ դրամային հոդվածները, որոնց սկզբնական արժեքը հաշվառվում է արտարժույթով, չեն վերահաշվարկվում:

Արտարժույթային գործարքներից, ինչպես նաև արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների վերահաշվարկումից առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

<i>Արտարժույթ</i>	<i>31.12.2023թ</i>	<i>31.12.2022թ</i>
1 Եվրո	447.90 դրամ	420.06 դրամ
1 Ռուսական ռուբլի	4.50 դրամ	5.59 դրամ
1 ԱՄՆ դոլար	404.79 դրամ	393.57 դրամ

4.8 Պաշարներ

Պաշարները չափվում են ինքնարժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով: Իրացման գուտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի ենթադրվող գինն է՝ հանած մշակումն ավարտելու գնահատված ծախսումները և վաճառքը կազմակերպելու համար անհրաժեշտ գնահատված ծախսումները: Պաշարների ինքնարժեքը ներառում է ձեռքբերման, արտադրանքի վերամշակման բոլոր ծախսումները և պաշարները ներկա գտնվելու վայր և վիճակի բերելու հետ կապված բոլոր այլ ծախսումները: Պաշարների ինքնարժեքը որոշվում է՝ կիրառելով «Առաջինը մուտք՝ առաջինը ելք» (ՖԻՖՈ) բանաձևը:

4.9 Ֆինանսական գործիքներ

(i) Սկզբնական ճանաչումը և չափումը

Հիմնադրամը ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունն իր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչում է այն և միայն այն դեպքում, երբ այն դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը սկզբնական ճանաչման պահին չափվում է իրական արժեքով՝ գումարած, այն դեպքում, երբ դա «իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող» ֆինանսական ակտիվ կամ ֆինանսական պարտավորություն չէ, գործարքի հետ կապված այն ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Սկզբնական ճանաչման պահին անտոկոս կամ շուկայականից ցածր տոկոսով տրամադրած կամ ստացած փոխառությունները, երկարաժամկետ դեբիտորական կամ կրեդիտորական պարտքերը չափվում են ոչ թե անվանական արժեքով, ոչ թե այդ պահին տրված կամ ստացված հատուցման չափով, այլ իրական արժեքով, որը որոշվում է դրանց գծով պայմանագրային ապագա դրամական հոսքերը զեղչելով՝ կիրառելով համապատասխան ժամկետայնության և ռիսկայնության գործիքների համար գերակշռող շուկայական տոկոսադրույքները: Սկզբնական չափման համար որոշված իրական արժեքի և տրված կամ ստացված հատուցման միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ, երբ դա պետական շնորհի մաս է կազմում, որի դեպքում կիրառվում են «Պետական շնորհների հաշվառում և պետական օգնության բացահայտում» ՀՀՄՍ 20-ով սահմանված մոտեցումները:

(ii) Ապաճանաչումը

Հիմնադրամն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն և միայն այն դեպքում, երբ՝

- ա) ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը (լրանում է ուժի մեջ լինելու ժամկետը). կամ
- բ) այն փոխանցում է ֆինանսական ակտիվը, և փոխանցումը ստորև շարադրվածին համապատասխան որակվում է որպես ապաճանաչման պայմանները բավարարող:

Ֆինանսական պարտավորությունը (կամ ֆինանսական պարտավորության մի մասը) ապաճանաչվում է այն և միայն այն դեպքում, երբ այն մարվում է, այսինքն, երբ պայմանագրում նշված պարտականությունը կատարվում է կամ չեղյալ է համարվում, կամ ուժի մեջ լինելու ժամկետը լրանում է:

Գոյություն ունեցող փոխառուի և փոխատուի միջև նշանակալիորեն տարբերվող պայմաններով պարտքային գործիքների փոխանակումը պետք է հաշվառվի որպես սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մարում և նոր ֆինանսական պարտավորության ձանաչում: Նմանապես, գոյություն ունեցող ֆինանսական պարտավորության կամ դրա մի մասի պայմանների նշանակալի վերափոխումը (անկախ այն բանից, արդյոք այն վերագրելի է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններին) պետք է հաշվառվի որպես սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մարում և նոր ֆինանսական պարտավորության ձանաչում:

Մարված կամ այլ կողմի փոխանցված ֆինանսական պարտավորության (կամ ֆինանսական պարտավորության մի մասի) հաշվեկշռային արժեքի և վճարված հատուցման (ներառյալ փոխանցված ցանկացած ոչ դրամական ակտիվները կամ ստանձնած պարտավորությունները) միջև տարբերությունը ձանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

(iii) Հետագա չափումը

Հիմնադրամը, բացի դրամական միջոցներից, դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերից, այլ ֆինանսական ակտիվներ ու ֆինանսական պարտավորություններ չունի: Սկզբնական ձանաչումից հետո դրանք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, իսկ առավել հաճախ երբ դրանք կարճաժամկետ են, չափվում են անվանական գումարով:

4.10 Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների արժեքը կում

Անորոշ օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող ակտիվները չեն ամորտիզացվում և յուրաքանչյուր տարի ենթարկվում են արժեքը կման ստուգման: Մաշվող ակտիվները վերանայվում են արժեքը կման համար, երբ իրադարձությունները և հանգամանքների փոփոխությունները վկայում են այն մասին, որ դրանց հաշվեկշռային արժեքը կարող է չվերականգնվել: Արժեքը կման կորուստը ձանաչվում է այն գումարով, որով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է փոխհատուցվող գումարը:

Փոխհատուցվող գումարն ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի իրական արժեքից հանած վաճառքի ծախսումները և օգտագործման արժեքից առավելագույնն է: Եթե ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարն ավելի փոքր է նրա հաշվեկշռային արժեքից, ապա ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև փոխհատուցվող գումարը: Արժեքը կումից կորուստը ձանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Երբ հետագայում արժեքը կումից կորուստը հակադարձվում է, ապա ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքն ավելացվում է մինչև նրա փոխհատուցվող գումարը, բայց այնպես, որ ակտիվի ավելացված հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ, եթե նախորդ տարիներին այդ ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի գծով արժեքը կումից կորուստներ ձանաչված չլինեին: Արժեքը կումից կորուստի հակադարձումն անմիջապես ձանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

4.11 Պահուստներ

Պահուստը ձանաչվում է, երբ Հիմնադրամն ունի ներկա պարտականություն (իրավական կամ կառուցողական)՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել: Եթե ժամանակի մեջ դրամի արժեքի ազդեցությունն էական է, ապա պահուստի գումարն իրենից ներկայացնում է այն ծախսումների ներկա արժեքը, որոնք, ակնկալվում է, որ կպահանջվեն այդ պարտականությունը մարելու համար:

Զեղչման դրույքն այն դրույքն է՝ առանց հաշվի առնելու հարկման ազդեցությունը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի և այդ պարտավորությանը հատուկ ռիսկերի ընթացիկ շուկայական գնահատումները: Զեղչման դրույքը չի արտացոլի այն ռիսկերը, որոնց գծով դրամական միջոցների ապագա հոսքերի գնահատումներն արդեն ճշգրտվել են:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ պահուստները վերանայվում են և ճշգրտվում են՝ ընթացիկ լավագույն գնահատականն արտացոլելու համար: Եթե այլևս հավանական չէ, որ պարտավորությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, ապա պահուստը հակադարձվում է: Պահուստն օգտագործվում է միայն այն ծախսումների դիմաց, որոնց գծով այդ պահուստը սկզբնապես ճանաչվել էր:

4.12 Աշխատակիցների հատուցումներ

Աշխատակիցների հատուցումները ներառում են՝

- a. Աշխատավարձը,
- b. կարճաժամկետ փոխհատուցելի բացակայությունները, ինչպիսին է վճարովի տարեկան արձակուրդը, ժամանակավոր անաշխատունակության և մայրության նպաստը,
- c. պարգևավճարները և այլ հավելումները,
- d. բժշկական (առողջության) ապահովագրության վճարները:

Աշխատակիցների հատուցումների այն գումարը, որն ակնկալվում է վճարել հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում աշխատակիցներից ստացված ծառայության դիմաց, ճանաչվում է՝ ա) որպես պարտավորություն (հաշվեգրված ծախս)՝ արդեն վճարված գումարները հանելուց հետո, և բ) որպես ծախս, բացառությամբ, երբ որևէ ստանդարտով պահանջվում կամ թույլատրվում է այդ հատուցումների ներառումը որևէ ակտիվի ինքնարժեքի (սկզբնական արժեքի) մեջ: Եթե արդեն վճարված գումարը գերազանցում է հատուցումների գումարը, ապա Հիմնադրամն այդ գերազանցումը ճանաչում է որպես ակտիվ (կանխավճարված ծախս) այնքանով, որքանով այդ կանխավճարը կհանգեցնի, օրինակ, ապագա վճարումների նվազման կամ դրամական միջոցների վերադարձի:

Հիմնադրամն աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների գծով ակնկալվող ծախսումները՝ կուտակվող փոխհատուցելի բացակայությունների ձևով (ինչպիսին է վճարովի ամենամյա արձակուրդը) ճանաչում է, երբ աշխատակիցները մատուցում են ծառայություն, որն ավելացնում է ապագա փոխհատուցելի բացակայությունների նրանց իրավունքը: Կուտակվող փոխհատուցելի բացակայությունների գծով ակնկալվող ծախսումները չափվում են այն լրացուցիչ գումարով, որը Հիմնադրամն ակնկալում է վճարել որպես հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ կուտակված չօգտագործված իրավունքների արդյունք:

Հիմնադրամը պարգևավճարների գծով ակնկալվող ծախսումները ճանաչում է, երբ՝ ա) այն ունի այդպիսի վճարումներ կատարելու ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք և բ) պարտականությունը կարող է արժանահավատորեն գնահատվել: Ներկա պարտականություն գոյություն ունի այն և միայն այն դեպքում, երբ Հիմնադրամը պարտականության կատարումից խուսափելու որևէ իրատեսական հնարավորություն չունի:

5 Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

ՖՀՄՄ-ին համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է Հիմնադրամի ղեկավարությունից կատարել գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ակտիվների, պարտավորությունների և պայմանական պարտավորությունների գումարների վրա և հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների ու ծախսերի մեծության վրա: Գնահատումները և դատողությունները շարունակաբար գնահատվում են և հիմնված են ղեկավարության փորձի և այլ գործոնների վրա՝ ներառյալ ապագա իրադարձությունների սպասումները, որոնք ողջամիտ են որոշակի հանգամանքներում: Այնուամենայնիվ, այս ենթադրությունների և գնահատականների վերաբերյալ անորոշությունը կարող է բերել այնպիսի հետևանքների, որոնք կպահանջեն հետագայում ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների էական փոփոխություններ:

5.1 Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետ

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատումը դատողության արդյունք է՝ հիմնված նման ակտիվի հետ կապված փորձի վրա: Ապագա տնտեսական օգուտները մարմնավորվում են ակտիվներում և սպառվում հիմնականում օգտագործմանը զուգընթաց: Այնուամենայնիվ, այնպիսի գործոնները, ինչպիսիք են գործառնական, տեխնիկական կամ առևտրային հնացածությունը (մաշվածությունը), հաճախ հանգեցնում են ակտիվի տնտեսական օգուտների նվազեցման: Ղեկավարությունը մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետը գնահատում է ակտիվի ընթացիկ տեխնիկական վիճակին համապատասխան և ըստ այն գնահատված ժամանակաշրջանի, որի ընթացքում Հիմնադրամը կանխատեսում է ստանալ օգուտներ: Հաշվի են առնված հետևյալ հիմնական գործոնները. ակտիվների կանխատեսվող օգտագործումը, գործառնական գործոններից և պահպանման ծրագրից կախված՝ մաշվածությունը և շուկայական պայմանների փոփոխություններից առաջացող տեխնիկական և առևտրային մաշվածությունը:

5.2 Ակտիվների արժեզրկումը

Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի համար Հիմնադրամը գնահատում է ակտիվների փոխհատուցվող գումարի հաշվեկշռային արժեքից նվազման հայտանիշները: Փոխհատուցվող արժեքն իրենից ներկայացնում է օգտագործման արժեքից և վաճառքի համար անհրաժեշտ ծախսերով նվազեցված ակտիվի իրական արժեքներից մեծագույնը: Եթե հայտնաբերվում են նվազման հայտանիշներ, հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև փոխհատուցվող արժեքը: Նվազման չափը հաշվառվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում այն ժամանակահատվածում, որում նվազումը բացահայտվել է: Եթե պայմանները փոխվում են, և ղեկավարությունը որոշում է, որ ակտիվների արժեքն ավելացել է, արժեզրկման պահուստն ամբողջությամբ կամ մասամբ հակադարձվում է:

Ներկայումս գոյություն չունեցող անցյալ պայմանների ազդեցությունը վերացնելու և անցյալում գոյություն չունեցող, բայց ներկայումս առկա պայմանների ազդեցությունն արտացոլելու նպատակով անցյալ փորձը ճշգրտվում է ընթացիկ դիտելի տվյալների հիման վրա:

5.3 Հարկային օրենսդրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում հարկային օրենսդրության համապատասխանությունը մեկնաբանությունների առարկա է հանդիսանում, որոնք կատարվում են հարկային մարմինների կողմից: Հիմնադրամի անորոշ հարկային վիճակը յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանում վերագնահատվում է ղեկավարության կողմից: Շահութահարկի գծով պարտավորությունները որոշվում են ղեկավարության կողմից այն չափով, որ չառաջանան հարկային մարմինների կողմից լրացուցիչ պահանջներ հարկերի գծով:

Գնահատականները հիմնված են հարկային օրենսդրության մեկնաբանությունների և ցանկացած հայտնի դատարանի կամ այդ հարցերի գծով իրավասու մարմնի որոշման վրա, որոնք ընդունվել են կամ էականորեն ընդունվել են մինչև հաշվետու ժամանակաշրջանը: Տուգանքների, հարկերի (բացի շահութահարկից) գծով պարտավորությունները ճանաչվում են հաշվետու ժամանակաշրջանում՝ պարտավորությունը լուծելու համար անհրաժեշտ ծախսումների գծով ղեկավարության լավագույն գնահատականի հիման վրա:

5.4 Կապակցված կողմերի հետ գործարքներ

Իր սովորական գործունեության ընթացքում Հիմնադրամն իրականացնում է գործարքներ կապակցված կողմերի հետ: Հիմնադրամը կիրառում է մասնագիտական դատողություն կապակցված կողմերի բացահայտման ուղղությամբ: Գնահատումն իրականացնելու համար Հիմնադրամը պարբերաբար հետևում է հոգաբարձուների խորհրդի անդամների նշանակալի մասնակցությանն այլ կազմակերպությունների կապիտալում, ինչպես նաև վերլուծում է յուրաքանչյուրի հետ գործարքի ծավալները:

5.5 Կենսաբանական ակտիվներ

Կենսաբանական ակտիվների իրական արժեքը որոշելիս դեկավարությունը կիրառում է մի շարք գնահատականներ և դատողություններ, որոնք վերաբերում են տնկիների պատրաստիության աստիճանի ու շուկայական արժեքների որոշմանը և գեղջման տոկոսադրույքի ընտրությանը:

Տնկիների շուկայական արժեքը որոշվում է Հայաստանի Հանրապետության մի շարք բուսաբուծական կազմակերպություններից և անհատներից ստացված պատրաստի տնկիների գների հիման վրա: Գները համադրելու նպատակով հաշվի են առնվում տնկիների պատրաստիության աստիճանը և գեղջի տոկոսադրույքը:

5.6 Հիմնական միջոցների մաշվածության և նորոգման ու սպասարկման ծախսերի դասակարգում

Հիմնադրամը հիմնական միջոցների մաշվածության և նորոգման ու սպասարկման ծախսերն ըստ ծախսային հոդվածների դասակարգելիս կիրառում է դատողություն՝ որպես վարչական ծախս հաշվառելով մաշվածության և նորոգման ու սպասարկման ընդհանուր ծախսերի 20%-ը:

6 Հիմնական միջոցներ

Հազար դրամ	Շենքեր, կառուցվածքներ	Փոխանցող հարմարանքներ	Մեքենաներ և սարքավորումներ	Տրանսպոր տային միջոցներ	Արտա տնտ ան
<i>Մկզբնական արժեք</i>					
2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	169,284	6,368	36,998	124,473	11
Ավելացում	54,506	-	1,915	-	-
Վերադասակարգումներ կենսաբանական ակտիվներից	-	-	-	-	-
Նվազում	-	-	(564)	-	(10)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	223,790	6,368	38,349	124,473	11
Ավելացում	9,287	-	18,592	450	-
Վերադասակարգումներ կենսաբանական ակտիվներից	-	-	-	-	-
Նվազում	(620)	-	(1,792)	-	-
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	232,457	6,368	55,149	124,923	11
<i>Կուտակված մաշվածություն</i>					
2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	40,274	5,732	31,896	69,584	11
Տարվա ծախս	9,545	350	2,780	9,682	-
Նվազում	(318)	-	(496)	-	(10)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	49,501	6,082	34,180	79,266	11
Տարվա ծախս	9,524	36	2,588	9,634	-
Նվազում	-	-	(1,791)	-	-
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	59,025	6,118	34,977	88,900	11

<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>				
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	174,289	286	4,169	45,207
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	173,432	250	20,172	36,023

2023թ. ընթացքում Հիմնադրամը չի հայտնաբերել իր հիմնական միջոցների արժեզրկում:

2023. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Հիմնադրամը չունի հիմնական միջոցների ձեռքբերման գծով որևէ էական պայմանա

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Հիմնադրամի հիմնական միջոցների նկատմամբ սեփականության իրավունքի որևէ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 134,325 հազար ՀՀ դրամ (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 88,293 հազար ՀՀ դրամ) հաշվառվում են գրոյական հաշվեկշռային արժեքով:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ «Շենքեր, կառուցվածքներ»-ի կազմում ներառված են 20,294 հազար դրամ (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 20,294 հազար դրամ) արժեքով դեռևս չավարտված (կառուցման մեջ գտնվող) և շահագործման համար ոչ մատչելի շինությունների վրա կատարված

7. Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ

Հազար դրամ	Անհատույց օգտագործմամբ ստացված շենքերի և հողամասերի վրա կատարված կապիտալ ծախսումներ	Անհատույց օգտագործման հանձնած	Ցանկապատի փշալարեր, ցցեր և հենասյուներ	Ընդամենը
<i>Մկզբնական արժեք</i>				
2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	70,897	7,588	3,098	81,583
Ավելացում	3,332	-	6,995	10,327
Ներքին վերադասակարգումներ	1,941	931	(2,872)	-
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	76,170	8,519	7,221	91,910
Ավելացում	-	-	4,817	4,817
Ներքին վերադասակարգումներ	6,845	300	(7,145)	-
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	83,015	8,819	4,893	96,727
<i>Կուտակված մաշվածություն</i>				
2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	19,204	3,962	-	23,166
Տարվա ծախս	3,681	774	-	4,455
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	22,885	4,736	-	27,621
Տարվա ծախս	4,012	856	-	4,868
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	26,897	5,592	-	32,489
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>				
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	53,285	3,783	7,221	64,289
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	56,118	3,227	4,893	64,238

Անհատույց օգտագործմամբ ստացված շենքերի և հողամասերի վրա կատարված կապիտալ ծախսումներ հորվածում ներկայացված 56,118 հազար դրամը (31.12.2022թ.՝ 53,285 հազար դրամ) իրենից ներկայացնում է Հիմնադրամի կողմից անհատույց օգտագործմամբ ստացված ք. Երևան, Արշակունյաց պող. 57/5 հասցեում գտնվող գրասենյակի, Մարգահովիտ-Օհանավան կրթական կենտրոնի շենքի, ինչպես նաև ՀՀ մի քանի մարզերում Հիմնադրամի կողմից անհատույց օգտագործմամբ ստացված հողամասերի վրա կատարված կապիտալ ծախսումների գումարը, որոնք ամորտիզացվում են 15-20 տարի գնահատված օգտակար ծառայության ընթացքում, 3,227 հազար դրամը (31.12.2022թ.՝ 3,783 հազար դրամ) իրենից ներկայացնում է գյուղական համայնքներին անհատույց օգտագործմամբ հանձնած ցանկապատի փշալարեր, հենասյուներ ու փայտե ցցեր, որոնք ամորտիզացվում են 10-20 տարի գնահատված օգտակար ծառայության ընթացքում, իսկ 4,893 հազար դրամը (31.12.2022թ.՝ 7,221 հազար դրամ)՝ ցանկապատ կառուցելու և/կամ գյուղական համայնքներին անհատույց օգտագործմամբ հանձնելու համար պահվող շինանյութերը, որոնք չեն ամորտիզացվում:

8. Կենսաբանական ակտիվներ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Հիմնադրամը, ՀՀ 4 մարզերում գտնվող թվով 4 տնկարաններում (2022թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ նույնպես) ունի պտղատու, սդեկորատիվ, մշտադալար և թփեր խմբերում դասակարգված տարբեր տարիքի և տեսակի 2,315,700 հատ (31.12.2022թ.՝ 1,299,529 հատ) տնկի:

Տնկիների կազմն ըստ տարիքի ներառում է 0-ից 4 տարեկան, որոնք տնկելու համար պատրաստի դառնալուն պես օտարվում են՝ բաշխվելով առավելապես ըստ ծառատունկի ծրագրերի, իսկ առանձին դեպքերում՝ վաճառվելով կամ օգտագործելով գնորդների հետ պայմանագրերի շրջանակներում: 2023թ. ընթացքում Հիմնադրամը բաշխել (ներառյալ վաճառքն ու օգտագործումը գնորդների հետ պայմանագրերի շրջանակներում) է 584,247 հատ տնկի (2022թ.՝ 587,570 հատ տնկի), որոնց օտարման պահին «իրական արժեք՝ հանած վաճառքի հետ կապված ծախսումները» կազմել են 400,805 հազար դրամ (2022թ.՝ 252,999 հազար դրամ):

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Հիմնադրամի բոլոր տեսակի տնկիների միավորի համար միջինացված «իրական արժեք՝ հանած վաճառքի հետ կապված ծախսումները» Միաբնակարանի համար կազմել է 127 դրամ (31.12.2022թ.՝ 132 դրամ), իսկ Կարին, Խաչփար, Չիվա տնկարանների համար՝ 815 դրամ (31.12.2022թ.-ին՝ 1,376 դրամ):

Ներքոնշյալ աղյուսակում ներկայացված են Հիմնադրամի կենսաբանական ակտիվներն ըստ խմբերի 31 դեկտեմբերի 2023թ. դրությամբ, որոնք չափված են իրական արժեքով.

	<i>Հազար դրամ</i>			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
Տնկարան Միաբնակարան	-	-	253,667	253,667
Դեկորատիվ	-	-	186,190	186,190
Պտղատու	-	-	67,477	67,477
Տնկարաններ Կարինում և Խաչփարում	-	-	215,341	215,341
Մշտադալար	-	-	130,709	130,709
Դեկորատիվ	-	-	49,427	49,427
Պտղատու	-	-	1940	1940
Թփեր	-	-	32,969	32,969
Տնային բույսեր	-	-	296	296
Տնկարան Չիվայում	-	-	43,992	43,992
Թփեր	-	-	2,460	2,460
Պտղատու	-	-	36,106	36,106
Դեկորատիվ	-	-	5,426	5,426
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ին	-	-	513,000	513,000

Ներքոնշյալ աղյուսակում ներկայացված են Հիմնադրամի կենսաբանական ակտիվներն ըստ խմբերի 31 դեկտեմբերի 2022թ. դրությամբ, որոնք չափված են իրական արժեքով.

	<i>Հազար դրամ</i>			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
Տնկարան Միաբնակարան	-	-	149,573	149,573
Դեկորատիվ	-	-	81,484	81,484
Պտղատու	-	-	68,089	68,089

Տնկարաններ Կարինում և Խաչփարում	-	-	186,167	186,167
Մշտադալար	-	-	131,837	131,837
Դեկորատիվ	-	-	21,321	21,321
Պտղատու	-	-	2,014	2,014
Թփեր	-	-	30,995	30,995
Տնկարան Չիվայում	-	-	43,797	43,797
Թփեր	-	-	1,571	1,571
Պտղատու	-	-	40,670	40,670
Դեկորատիվ	-	-	1,556	1,556
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ին	-	-	379,537	379,537

Տարվա ընթացքում մակարդակների միջև տեղափոխություններ տեղի չեն ունեցել:

Կենսաբանական ակտիվների Մակարդակ 3-ում ներառված իրական արժեքների շարժը ներկայացված է ստորև.

<i>Տնկիներ</i>	<i>Հազար դրամ</i>	
	2023թ.	2022թ.
Մնացորդը հունվարի 1-ին	379,537	305,589
Ծլածից կամ այլ կերպ գյուղատնտեսական գործունեությունից ստացված տնկիների մուտքագրում	258,187	81,001
Տնկիների ձեռքբերում	13	-
Տնկիների «իրական արժեք՝ հանած վաճառքի ծախսումներ»-ով վերաչափումից օգուտ՝ պայմանավորված գնային կամ ֆիզիկական փոփոխությամբ	281,244	235,830
Տնկիների կորուստ	(5,615)	(1,672)
Գույքագրման արդյունքում առաջացած ավելցուկ	440	11,800
Տեղափոխություն դեպի հիմնական միջոցներ	-	(12)
Տնկիների վաճառք կամ օգտագործում գնորդների հետ պայմանագրերի շրջանակներում	(13,642)	(14,439)
Տնկիների տրամադրում ծառատունկերի ծրագրերի շրջանակներում	(387,164)	(238,560)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ին	513,000	379,537

Տնկիների իրական արժեքը որոշելիս օգտագործվել են հետևյալ ոչ դիտելի ելակետային տվյալները.

Կենսաբանական ակտիվի բնութագիրը	31.12.2023թ. իրական արժեքը, հազար դրամ	Գնահատման մեթոդը	Ոչ դիտելի ելակետային տվյալները	Ոչ դիտելի ելակետային տվյալների սահմանաչափը	Ոչ դիտելի ելակետային տվյալների փոփոխությունների նկատմամբ իրական արժեքի չափման զգայունությունը
Տնկիներ	513,000	Շուկայական համադրելի մոտեցում	Շուկայական գին՝ միավոր տնկիի համար	125-9,000 դրամ	Որքան բարձր է շուկայական գինը, այնքան բարձր է իրական արժեքը
			Պատրաստիության աստիճան	10-100%	Որքան բարձր է պատրաստիության աստիճանը, այնքան բարձր է իրական արժեքը
			Զեղչի դրույք	10.18%	Որքան բարձր է զեղչի դրույքը, այնքան ցածր է իրական արժեքը

Վրիմայական և եղանակային պայմանները կարող են անբարենպաստ ազդեցություն թողնել տնկիների աճի արագության և որակի վրա: Հիմնադրամը չի ապահովագրում իրեն բնական տարերքներից: Ի պատասխան այդ ռիսկի՝ Հիմնադրամը, իր տեխնիկական գինվածության և մասնագետների գիտելիքների հաշվին, անհրաժեշտության դեպքում փորձում է լիարժեքորեն իրականացնել մի շարք գյուղատնտեսական աշխատանքներ, օրինակ՝ տնկիների պարբերական սրսկումներ, պարարտացում, այլ խնամք, ինչը կարող է նվազեցնել տնկիների անտեղի կորստի ռիսկը:

Կենսաբանական ակտիվի բնութագիրը	31.12.2022թ. իրական արժեքը, հազար դրամ	Գնահատման մեթոդը	Ոչ դիտելի ելակետային սովյալները	Ոչ դիտելի ելակետային սովյալների սահմանաչափը	Ոչ դիտելի ելակետային սովյալների փոփոխությունների նկատմամբ իրական արժեքի չափման զգայունությունը
Տնկիներ	379,537	Շուկայական համադրելի մոտեցում	Շուկայական գին՝ միավոր տնկիի համար	125-9,000 դրամ	Որքան բարձր է շուկայական գինը, այնքան բարձր է իրական արժեքը
			Պատրաստիության աստիճան	10-100%	Որքան բարձր է պատրաստիության աստիճանը, այնքան բարձր է իրական արժեքը
			Զեղչի դրույք	9.58%	Որքան բարձր է զեղչի դրույքը, այնքան ցածր է իրական արժեքը

9. Պաշարներ

31 դեկտեմբերի 2023թ. դրությամբ պաշարների կազմում ներառված է 1,067 հազար դրամի (31.12.2022թ.՝ 280 հազար դրամի) չափով վառելիք: Հաշվետու տարվա ընթացքում որպես ծախս ճանաչված պաշարների արժեքը կազմել է 26,154 հազար դրամ (2022թ.՝ 14,420 հազար դրամ): Հաշվետու տարվա ընթացքում պաշարների արժեքի նվազում տեղի չի ունեցել:

31 դեկտեմբերի 2023թ. դրությամբ պաշարների սեփականության իրավունքի սահմանափակումներ չկան:

10. Տրված ընթացիկ կանխավճարներ

2022թ.-ին այս հոդվածում ներառված գումարներից 78,418 հազար դրամն իրենից ներկայացնում է Արցախի Հանրապետության թվով 50 ֆերմերների համար անհատույց հիմունքներով ջերմոցային տնտեսությունների հիմնման (կառուցման) նպատակով աշխատանքների կատարման պայմանագրի հիման վրա կապալառու կազմակերպությանը փոխանցված գումարներին: Աշխատանքների ավարտը և ֆերմերներին անհատույց հիմունքներով հանձնումը իրականացվել է 2023 թվականին:

11. Տրված համաշնորհներ

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այս հոդվածում ներառված են Եվրոպական հանձնաժողովի (EU) ֆինանսավորմամբ իրականացվող «Կանաչ համայնք՝ դիմակայուն ապագա» դրամաշնորհային ծրագրի շրջանակներում Հիմնադրամի միջոցով գործընկեր համագործակցող ոչ առևտրային երկու այլ կազմակերպություններին փոխանցված գումարները, որոնց օգտագործման վերաբերյալ այդ կազմակերպությունների կողմից 31.12.2023թ. դրությամբ դեռևս չեն ներկայացվել ծախսման համապատասխան հաշվետվություններ:

12. Դրամական միջոցներ

Հազար դրամ	Առ 31.12.2023թ.	Առ 31.12.2022թ.
Բանկային հաշիվներ՝ ՀՀ դրամով	22,999	5,079
Բանկային հաշիվներ՝ Եվրոյով	-	2,478
Դրամարկդ՝ ՀՀ դրամով	20	4
	23,019	7,561

Նշված ամսաթվերի դրությամբ դրամական միջոցների օգտագործման որևէ սահմանափակում չկա:

Դրամական միջոցների հետ կապված պարտքային և արժույթային ռիսկերին Հիմնադրամի ենթարկվածությունը բացահայտված է Ծանոթ. 22-ում:

13. Շնորհներ

Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ

<i>Հազար դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
Մնացորդը հունվարի 1-ին	32,907	23,567
Շնորհների ստացում (վերադասակարգված եկամուտներին վերաբերող շնորհներից)	1,066	10,838
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներից եկամտի ճանաչում	(1,498)	(1,498)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ին	32,475	32,907

Ակտիվներին վերաբերող շնորհներն իրենցից ներկայացնում են միջազգային բարեգործական կազմակերպություններից, այլ պետություններից ու կազմակերպություններից ստացված դրամաշնորհային միջոցները, որոնք ուղղված են Հիմնադրամի կողմից ոչ ընթացիկ ակտիվների ձեռքբերմանը:

Եկամուտներին վերաբերող շնորհներ

<i>Հազար դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
Մնացորդը հունվարի 1-ին	73,873	161,573
Շնորհների ստացում	41,960	74,858
Եկամուտներին վերաբերող շնորհներից վերադասակարգում ակտիվներին վերաբերող շնորհներ	(1,066)	(10,838)
Սպասվելիք շնորհներ (EU)	29,149	-
Եկամուտներին վերաբերող շնորհներից եկամտի ճանաչում	(135,403)	(151,720)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ին	8,513	73,873

Եկամուտներին վերաբերող շնորհներն իրենցից ներկայացնում են Եվրոպական հանձնաժողովի (EU) ֆինանսավորմամբ իրականացվող «Կանաչ համայնք՝ դիմակայուն ապագա» դրամաշնորհային ծրագրի շրջանակներում ստացված շնորհներ:

14. Գնորդների հետ պայմանագրերից հասույթ

<i>Հազար դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
Տնկիների վաճառքից հասույթ	10,744	10,407
Ապրանքների և ծառայությունների մատուցումից հասույթ	10,526	7,405
Ընդամենը	21,270	17,812

Հիմնադրամի սովորական գործունեության հասույթ բերող հիմնական ուղղությունները, դրանց գծով կատարողական պարտականությունները և հասույթների ճանաչման պահերը նկարագրված են ստորև.

Հասույթ բերող գործունեության ուղղությունը	Կատարողական պարտականությունը (ԿՊ)	ԿՊ-ի բավարարման ուղղությամբ առաջընթացի չափման մեթոդը	Հասույթի ճանաչման պահը
Բնապահպանական ճամբարների կազմակերպում	Ճամբարի մասնակիցների՝ սովորաբար 20-հոգանոց թիմերի համար Բույսերի խնամքի և բնապահպանական թեմաներով դասընթացների ու գործնական պարապմունքների անցկացում տնկարանի տարածքում Ուսումնական նյութերի տրամադրում Կացարանով և սննդով ապահովում	Դասընթացի նախատեսված տևողության ընթացքում ժամանակային համամասնությամբ:	Ճամբարը սովորաբար տևում է մի քանի օր, և հասույթը գործնականում ճանաչվում է ճամբարի ավարտին:
Ծառատունկերի իրականացում / առանց հետագա խնամքի (մեկանգամյա) կամ խնամքով	Հողի նախապատրաստում, տնկիների տրամադրում / կամ առանց տրամադրման և տնկում Որոշակի ժամանակաշրջանի ընթացքում տնկիների խնամք	Առաջին ԿՊ-ն՝ բուն ծառատունկը բավարարվում է ժամանակի մի պահի, իսկ երկրորդը՝ խնամքը՝ ժամանակի ընթացքում:	Բուն ծառատունկի գծով՝ ծառատունկը ավարտելուց, իսկ խնամքի մասով՝ ժամանակային համամասնության հիմունքով:
«Կանաչ» արշավների կազմակերպում	Պայմանավորված ծրագրով արշավի անցկացում	Բավարարվում է ժամանակի մի պահի	Երբ ԿՊ-ն կատարված է
Տնկիների վաճառք	Տնկիների տրամադրում գնորդին	Բավարարվում է ժամանակի մի պահի	Երբ ԿՊ-ն կատարված է

15. Նվիրաբերությունից եկամուտ

Նվիրաբերությունից եկամուտն իրենից ներկայացնում է կապակցված կողմերից և այլ անձանցից առանց որոշակի կից պայմանների ստացված միջոցները՝ Հիմնադրամի կանոնադրական նպատակներով օգտագործելու նպատակով:

16. Գործառնական (ծրագրային) ծախսեր

Հազար դրամ	2023թ.	2022թ.
Բնապահպանական կրթություն, Մարգահովիտ-Օհանավան կրթական կենտրոն	62,386	70,295
Համայնքային ծառատունկ ծրագիր (բացի տնկիների տրամադրումից)	302,591	304,139
Մոցիլայական տնտեսական բնապահպանական զարգացում հանուն կայունության (անտառային ծառատունկ ծրագիր) (բացի տնկիների տրամադրումից)	122,509	85,127
Ծառատունկերի համար տրամադրած տնկիներ (Ծանոթ. 8)	387,163	238,560
Տնկիների կորուստ (Ծանոթ. 8)	5,615	1,672
	880,263	699,793
Ծրագրային այլ ծախսեր		
Եվրոպական հանձնաժողովի (EU) ֆինանսավորմամբ իրականացված «Կանաչ համայնք՝ դիմակայուն ապագա» դրամաշնորհային ծրագիր	135,405	146,061
Բարձրարժեք մշակաբույսերի մշակության ներդրում Արցախում	87,131	-
Օգնություն Արցախի բնակչությանը	29,175	-
Մարգահովիտի միջնակարգ դպրոցի վերանորոգման ծախսեր	11,000	-
«Հայաստանի անտառների վերականգնում հոգուտ կլիմայի» ծրագիր	-	2,216
«Միտք սերմանիր, ծառ տնկիր. Դաստիարակելով բնապահպանների հաջորդ սերունդներ» ծրագիր	-	2,753
	262,711	151,030
Ընդամենը	1,142,974	850,823

Գործառնական (ծրագրային) ծախսերում (բացառությամբ՝ ծրագրային այլ ծախսերում) ներառված աշխատակիցների հատուցումների գծով ծախսերը 2023թ. կազմել են 276,733 հազար դրամ (2022թ.՝ 269,974 հազար դրամ), իսկ մաշվածության գծով ծախսերը 2023թ. կազմել են 25,356 հազար դրամ (2022թ.՝ 24,671 հազար դրամ):

Ծրագրային այլ ծախսերում ներառված աշխատակիցների հատուցումների գծով ծախսերը 2023թ. կազմել են 3,680 հազար դրամ (2022թ.՝ 22,102 հազար դրամ), իսկ մաշվածության գծով ծախսերը 2023թ. կազմել են 1,498 հազար դրամ (2022թ.՝ 1,498 հազար դրամ):

17. Վարչական ծախսեր

<i>Հազար դրամ</i>	<u>2023թ.</u>	<u>2022թ.</u>
Աշխատակիցների հատուցումների գծով ծախսեր	44,162	33,280
Պահպանության ծախսեր	25,465	19,800
Մասնագիտական ծառայությունների ձեռքբերման ծախսեր	9,763	11,879
Հիմնական միջոցների և այլ ոչ ընթացիկ ակտիվների մաշվածություն	5,122	5,053
Հիմնական միջոցների նորոգման և սպասարկման ծախսեր	596	859
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր	3,559	3,660
Փոստի և հեռահաղորդակցության ծախսեր	2,769	2,529
Գործուղման և ներկայացուցչական ծախսեր	5,120	1,678
Այլ ծախսեր	2,991	6,361
Ընդամենը	99,548	85,099

18. Վաճառքի ինքնարժեք

Հաշվետու տարվա վաճառքի ինքնարժեքն իրենից ներկայացնում է վաճառված տնկիների արժեքը: (2022թ.՝ վաճառված տնկիների արժեքը կազմել է 14,439 հազար դրամ):

19. Այլ եկամուտներ

2023 թվականին այլ եկամուտներում ներառված գումարներից 440 հազար դրամը (2022թ՝ 11,800 հազար դրամ) իրենից ներկայացնում է կենսաբանական ակտիվների գույքագրմամբ հայտնաբերված ավելցուկը:

20. Այլ ծախսեր

2023 թվականին այլ ծախսերում ներառված գումարներից 4,648 հազար դրամը (2022թ՝ 11,489 հազար դրամ) իրենից ներկայացնում է արտարժույթի փոխարկման գծով ծախսը:

21. Կապակցված կողմերի հետ գործարքներ

21.1. Վերահսկողության փոխհարաբերություն

Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Հիմնադրամի կապակցված կողմերն են՝ Հիմնադրամի ղեկավարման բարձրագույն մարմնի՝ հոգաբարձուների խորհրդի անդամները, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձինք:

Հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի կազմը ներկայացված է Ծանոթ. 1-ում:

21.2. Ղեկավարության հաստուցումները

Հիմնադրամի առանցքային անձնակազմի գծով հաստուցումները հետևյալն են.

Հազար դրամ	2023թ.	2022թ.
Աշխատակիցների հաստուցումների գծով ծախսեր	13,567	13,696

21.3. Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Հազար դրամ	Գործարքի գումար 2023թ.	Գործարքի գումար 2022թ.	Չմարված մնացորդ 2023թ.	Չմարված մնացորդ 2022թ.
<i>Հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի և նրանց հետ կապակցված անձանց հետ՝</i>				
Դրամական միջոցների՝ որպես նվիրաբերության ստացում	730,309	655,721	-	-

22. Ֆինանսական ռիսկերի կառավարման ուղղությունները

22.1. Ընդհանուր ակնարկ

Հիմնադրամը ենթարկված է ֆինանսական գործիքների օգտագործումից առաջացող հետևյալ ռիսկերին՝

- պարտքային ռիսկ
- իրացվելիության ռիսկ
- շուկայական ռիսկ:

Սույն ծանոթագրությունում ներկայացվում է տեղեկատվություն՝ վերոնշյալ ռիսկերից յուրաքանչյուրին Հիմնադրամի ենթարկվածության մասին, այդ ռիսկերը չափելու և կառավարելու, ինչպես նաև կապիտալի կառավարման գծով Հիմնադրամի նպատակներն ու քաղաքականությունը: Հավելյալ թվային բացահայտումները ներառված են սույն ֆինանսական հաշվետվությունների տարբեր հատվածներում:

Հիմնադրամի ռիսկերի կառավարման ռազմավարության և ընթացակարգերի սահմանման ու վերահսկման ընդհանուր պատասխանատվությունը կրում է ղեկավարությունը:

Հիմնադրամը վերապատրաստումների, կառավարման ստանդարտների և ընթացակարգերի միջոցով ձգտում է ստեղծել կարգապահական և կառուցողական վերահսկողական միջավայր, որում բոլոր աշխատակիցները կհասկանան իրենց դերն ու պարտականությունները:

22.2. Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը վերաբերում է այն ռիսկին, որ կողմը՝ իր պայմանագրով սահմանված պարտականությունների չկատարմամբ Հիմնադրամի համար կառաջացնի ֆինանսական կորուստ:

Պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ եղել է.

	Հաշվեկշռային արժեք	
	31.12.2023թ.	31.12.2022թ.
Դրամական միջոցներ (Ծանոթ. 12)	22,999	7,557
	22,999	7,557

22.3. Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Հիմնադրամը դժվարություններ կունենա այն ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են դրամական միջոց կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելով: Իրացվելիության կառավարման հետ կապված Հիմնադրամի մոտեցումն է. որքան հնարավոր է ունենալ բավարար իրացվելի միջոցներ իր ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին կատարելու համար՝ ինչպես նորմալ, այնպես էլ լարված պայմաններում՝

առանց իր համբավը ռիսկի ենթարկելու և առանց անընդունելի վնասներ կրելու:

Հիմնադրամը կառավարում է իրացվելիության ռիսկը՝ շարունակաբար մոնիթորինգի ենթարկելով կանխատեսված և փաստացի դրամական հոսքերը, ինչպես նաև ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների մարման ժամկետներն իրար համապատասխանեցնելով:

22.4. Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ շուկայական գների փոփոխությունները, ինչպիսիք են արտարժույթի փոխարժեքները, տոկոսադրույքները, կազդեն Հիմնադրամի շահույթի կամ վնասի և ֆինանսական գործիքների արժեքների վրա: Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակն է շուկայական ռիսկին ենթարկվածությունը պահպանել ընդունելի սահմաններում՝ միաժամանակ օպտիմալացնելով հատույցը:

ա) Արտարժույթի ռիսկ

Հիմնադրամն իրականացնում է արտարժույթով արտահայտված գործարքներ, հետևաբար առաջացնում է արտարժույթի փոխարժեքի տատանումներին ենթարկվածություններ: Արտարժույթային ռիսկին ենթարկվածությունները Հիմնադրամը չի կառավարում:

Հիմնադրամի արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվների և դրամային պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ հետևյալն են՝ արտահայտված համապատասխան արժույթներով.

<i>Հազար դրամ</i>	31.12.2023թ.		31.12.2022թ.	
	EUR	USD	EUR	USD
Ֆինանսական ակտիվ (պարտավորություն)				
Դեբիտորական պարտքեր ստացվելիք շնորհների գծով	29,149	-	-	-
Դրամական միջոցներ	-	-	2,478	-
Արտարժույթային զուտ ենթարկվածություն	29,149	-	2,478	-

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում միջին փոխարժեքները՝ հիմք ընդունելով յուրաքանչյուր օրվա համար ՀՀ ԿԲ կողմից հրապարակված արժույթային շուկաներում ձևավորված միջին փոխարժեքները, ներկայացված են ստորև.

<i>Դրամով</i>	Միջին փոխարժեքներ		Հաշվետու ամսաթվի փոխարժեք	
	2023թ.	2022թ.	31.12.2023թ.	31.12.2022թ.
1 ԱՄՆ դոլար	392.47	435.87	404.79	393.57
1 Եվրո	424.59	461.03	447.90	420.06

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է շահույթ հարկումից հետո ցուցանիշի զգայունությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գործող արտարժույթի փոխարժեքների ուժեղացման դեպքում: Արտարժույթային փոխարժեքների թուլացումը կհանգեցնի հակառակ էֆեկտի:

<i>Հազար դրամ</i>	31.12.2023թ.		31.12.2022թ.	
	Ազդեցությունը		Ազդեցությունը	
	Շահույթի վրա	Սեփական կապիտալի վրա	Շահույթի վրա	Սեփական կապիտալի վրա
USD ուժեղացում 10%-ով	-	-	-	-
EUR ուժեղացում 10%-ով	2,915	2,915	248	248

բ) Տոկոսադրույքային ռիսկ

Տոկոսադրույքների փոփոխություններն ազդում են ուղղակիորեն փոխառությունների և փոխատվությունների վրա՝ փոփոխելով դրանց իրական արժեքը (ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիք) կամ դրանց ապագա դրամական հոսքերը (փոփոխական տոկոսադրույքով գործիք):

Հիմնադրամի գործունեության բնույթից ելնելով՝ Հիմնադրամը նշված ռիսկին որևէ նշանակալի

ենթարկվածություն չունի:

23. Իրական արժեքի գնահատում

Իրական արժեքների գնահատման նպատակն է ստանալ մոտավոր այն գումարը, որը կստացվի շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում ակտիվի վաճառքից կամ կվճարվի պարտավորությունների փոխանցման դիմաց չափման ամսաթվի դրությամբ: 31 դեկտեմբերի 2023թ. դրությամբ Հիմնադրամի կենսաբանական ակտիվները չափվել են իրական արժեքով: Իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակը բացահայտված է Ծանոթ. 3.2-ում:

Ղեկավարության կարծիքով, ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները մոտավորապես հավասար են իրենց իրական արժեքներին:

24. Պայմանական դեպքեր

24.1. Ապահովագրություն

Ապահովագրությունը ՀՀ-ում համեմատաբար նոր է և դեռ զարգացման փուլում է գտնվում, և ապահովագրության շատ ձևեր դեռ հասանելի չեն: Հիմնադրամն ամբողջովին ապահովագրված չէ իր գործունեության ընդհատման կամ էական կրճատման համար, երրորդ անձանց հանդեպ հնարավոր պարտավորությունների գծով՝ կապված հնարավոր միջադեպերի արդյունքում գույքային, բնապահպանական կամ առողջական վնասների հետ: Քանի դեռ Հիմնադրամը համապատասխան ապահովագրական պաշտպանություն ձեռք չի բերել, առկա է ռիսկ, որ որոշ ակտիվների վնասումը կամ պարտավորությունների առաջացումը կարող է էական բացասական ազդեցություն ունենալ Հիմնադրամի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

24.2. Հարկային անորոշություններ

Հարկային համակարգը ՀՀ-ում աչքի է ընկնում օրենսդրական հաճախակի փոփոխություններով, պաշտոնական պարզաբանումներով, որոնք երբեմն անհստակ են, հակասական կամ տարրնթերցումների տեղիք տվող: Հարկային մարմինները կարող են ստուգել Հիմնադրամի հարկային հաշվարկներն ու հայտարարագրերը և իրավունք ունեն տույժ-տուգանքներ նշանակելու:

Նշված հանգամանքները կարող են առաջացնել նշանակալի հարկային ռիսկեր: Հիմնադրամի ղեկավարությունը վստահ է, որ իր հարկային պարտավորությունները հաշվարկել է պատշաճ կերպով՝ հիմնվելով ՀՀ հարկային օրենսդրության, հարկային հարաբերություններ կարգավորող այլ իրավական ակտերի՝ իր մեկնաբանության վրա:

24.3. Ղատական գործեր

31 դեկտեմբերի 2023թ. դրությամբ Հիմնադրամը ներգրավված չի եղել այնպիսի դատական գործերում, որոնք կարող են Հիմնադրամի համար առաջացնել նշանակալի մեծությամբ լրացուցիչ պարտավորություններ (այդ թվում՝ պայմանական):

24.4. Երաշխավորություններ

31 դեկտեմբերի 2023թ. դրությամբ Հիմնադրամը տրամադրած կամ ստացված երաշխավորություններ չի ունեցել:

25. Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցող դեպքեր

Ճշգրտող դեպքեր կամ էական չճշգրտող դեպքեր տեղի չեն ունեցել հաշվետու ամսաթվից հետո մինչև վավերացման ամսաթիվը ընկած ժամանակահատվածում: